

LAKIALOITE 90/2014 vp

Laki alkoholilain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Helmikuun 28. päivä 2014 eduskunta muutti alkoholilain mainontasäännöksiä lailla alkoholilain 33 ja 40 §:n muuttamisesta. Vuoden 2015 alusta voimaan astuvat säädökset, jotka kieltävät mietojen alkoholijuomien mainonnan yleisillä paikoilla sekä rajoittavat kuluttajan tuottaman tai jakaman sisällön hyödyntämistä sosiaalisessa mediassa mainonnan osalta. Alkoholin mainontaa rajoittavat uudet säädökset on koettu monilla eri tasoilla ongelmallisiksi tulkita. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Avi) ovat ilmoittaneet, että lakimuutoksesta johtuvaa valvontaa on vaikea suorittaa.

Lain aiheuttamaa valvontabyrokratiaa ja yrityksille aiheutuvaa lisätyötä sekä lisäkustannuksia toiminnan uudelleen järjestämisestä kohtuullistettaisiin jättämällä rajoitusten ulkopuolelle sosiaalisen median, kuljetus- ja huoltotoiminnan sekä tuotantolaitosten yhteydessä tapahtuva mainonta.

Sosiaalisessa mediassa tapahtuva mainonta on varsinkin pienpanimoille erityisen tärkeää sen matalien kustannusten takia. Usealle pienpanimolle sosiaalinen media on ainoa mahdollinen

markkinointikanava. Sosiaalinen media on laaja ja vaikeasti valvottava kohde, ja tammikuussa 2015 voimaan tuleva laki jättää sosiaalisen median rajoitusten sisällön epäselväksi. Lain tulkinnot voivat käytännössä johtaa sananvapauden kaventumiseen lain tarkoituksen vastaisesti. Sosiaalisen median käytön sääntelyssä on erityisesti huolehdittava, että sananvapautta ei loukata, minkä vuoksi sosiaalisen median rajoituksista tulisi luopua.

Kuljetus- ja huoltopuoli viittaa jakeluautoihin sekä erilaisiin huolto- ja laitepalveluautoihin, joita kaikilla panimoilla — myös pienillä — on. Esimerkiksi Ruotsissa ulkomainonta on kielletty, mutta jakeluautot on jätetty kiellon ulkopuolelle.

Ulkomainontakielto siis tulisi voimaan uutena kieltona niin kuin helmikuussa on säädetty, mutta sen osalta kirjattaisiin neljän poikkeuksen sijaan vielä viides poikkeus, joka vapauttaisi rajoituksista kuljetus- ja huoltapuolen sekä tuotantolaitosten yhteydessä olevat mainokset, kuten esimerkiksi Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan edessä oleva Kukko-tölkki.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

alkoholilain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan alkoholilain (1143/1994) 33 §:n 2 momentin 11 kohta, sellaisena kuin se on laissa 152/2014,
muutetaan 33 §:n 2 momentin 9 ja 10 kohta sekä 5 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 152/2014, ja
lisätään 33 §:n 5 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 152/2014, uusi 5 kohta seuraavasti:

33 §

Mainonnan sääntely

Miedon alkoholijuoman ja vähintään 1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän juoman mainonta, epäsuora mainonta ja kuluttajiin kohdistuva muu myynninedistämistoiminta sekä sen liittäminen muun tuotteen tai palvelun mainontaan tai myynninedistämistoimintaan on kielletty, jos:

9) se toteutetaan tai kohdistetaan yleisölle järjestyslaissa (612/2003) tarkoitetulla yleisellä paikalla; sekä

10) siinä käytetään kuluttajan osallistumista peliin, arpajaisiin tai kilpailuun.

Sen estämättä, mitä 2 momentin 9 kohdassa säädetään, miedon alkoholijuoman ja vähintään

1,2 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän juoman mainontaa, epäsuoraa mainontaa ja myynninedistämistoimintaa voidaan harjoittaa 2 momentissa säädettyin rajoituksin:

3) vähittäismyynti- ja anniskelupaikassa;

4) vähittäismyynti- ja anniskelupaikan ulkopuolella juoman saatavuuden ja hinnan ilmoittamisen osalta; sekä

5) alkoholijuoman valmistukseen, vähittäismyyntiin ja anniskeluun käytettävissä kuljetus- ja huoltovälineissä ja alkoholijuoman valmistajien tuotantolaitosten yhteydessä tapahtuvassa ulkomainonnassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2015.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 2014

Timo Heinonen /kok
Tapani Mäkinen /kok
Mikael Jungner /sd
Anne-Mari Virolainen /kok
Ilkka Kanerva /kok

Sanna Lauslahti /kok
Kimmo Sasi /kok
Anu Urpalainen /kok
Harri Jaskari /kok
Kalle Jokinen /kok

LA 90/2014 vp — Timo Heinonen /kok ym.

Heikki Autto /kok
Antti Kaikkonen /kesk
Oras Tynkkynen /vihr
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Jukka Kopra /kok
Mikko Savola /kesk

Eeva-Maria Maijala /kesk
Elina Lepomäki /kok
Eero Suutari /kok
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Jari Myllykoski /vas